

Gammal kärlek rostar aldrig:
för tidigare delen
av sfi och sva
Lärraranvisning punktskrift

Verksnummer: 40313

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Gammal kärlek rostar aldrig: för tidigare delen av sfi och sva

Författare: Ylva Olausson

ISBN: 978-91-44-06757-5

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Generella anpassningar av uppgifter	3
Bilder.....	5
Sidspecifika förändringar.....	6
Till läsaren.....	8
Pedagogiska tips	9
Bildbeskrivningar	10

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp den tryckta punktskriften samt eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Punktskriften riskerar att plattas till och svällpappersbilderna kan klibba ihop om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Det finns ingen kod för det digitala materialet på förlagets hemsida i den anpassade boken.
- Grammatikavsnittet med facit och alfabetiska ordlistan finns i två separata volymer.
- Glosor till textstyckena finns samlade sist efter textstycket. Alla gloslistor börjar på en ny punktskriftssida och har rubriken Glosor och aktuellt kapitel. Denna rubrik finns också i innehållsförteckningen.
- --- betyder att det är en svarslucka
- Oftast skrivs kursiv och fetad text som normal text (utan extra tecken i punktskrift). Men där det behövs finns kursiv och fetad stil i grammatikavsnittet.

- Understrukna ord i uppgifter skrivs i parenteser ex sid 118:
Exempel: Klockan är tio på lördagskvällen.
på Lördagskvällen, tio, är, (Klockan)

Generella anpassningar av uppgifter

- Det finns inga kryssrutor i den anpassade boken. Istället uppmanas eleven att svara r för rätt och f för fel.
eller
Svara s, t, ti eller si på frågorna.
  - s = säkert
  - t = troligen
  - ti = troligen inte
  - si = säkert inte
- I boken finns flera tabeller. Uppmärksamma eleven på att tabeller kan läsas vågrätt och lodrätt. Flera tabeller får inte plats i punktskrift därför skrivs många om till listor. Då så är fallet står det en parentes till eleven att tabellen är omgjord till en lista.
- Då eleven ska para ihop svar från två listor har båda listorna numreringar med siffror och bokstäver så att eleven kan svara med en siffra och en bokstav.
- Ordens grammatiska förklaringar står i en parentes efter aktuellt ord, exempel sid 117:
Johanna sitter (verb) framför datorn. Eleven har en parentes i boken som förklarar detta:
(I exemplen finns parenteser. De säger vad ordet innan är för ett slags ord.)
När det används förkortningar i boken står en nyckel i den anpassade boken, ex sid 117:
  - x = fundament
  - v1 = det första verbet det finita verbet
  - sa = satsadverb
  - v2 = det/de andra verbet/verben
  - obj = objekt
  - sätt = Hur?
  - rum = Var?
  - tid = När?

(Först står meningen utan nycklar/förklaringar och sedan med.)

Johanna brukar alltid äta frukost snabbt vid diskbänken på morgnarna

Johanna (x) brukar (v1) alltid (sa) äta (v2) frukost (obj) snabbt (sätt) vid diskbänken (rum) på morgnarna (tid).

Osv.

På sidan 129 skrivs det så här:

(Det här är en tabell i originalet. Här finns en lista med förklaringar i en nyckel.)

nyckel

    sing = obestämd singular

    b sing = bestämd singular

    plur = obestämd plural

    b plur = bestämd plural

- en-ord som slutar på -a

grupp plural 1 –or

Exempel:

    en gurka (o sing) gurkan (b sing)

    gurkor (o plur) gurkorna (b plur)

Bilder

- Bildbeskrivningar finns till de bilder som tillför texten något. Du kan läsa dem sist i detta dokument. Bilderna finns efter aktuellt stycke.
- Till sidan 12 och 148 finns svällpappersbilder. Gå igenom bilderna tillsammans med eleven gärna innan lektionen. Berätta alltid vad eleven har under händerna. Om det behövs kan bilderna kompletteras med taktilt material så att de känns mer. Taktilt material kan vara sandpapper i olika grovlekar, tyg, papp osv. Linjerna i linjediagrammet kan kompletteras med vaxsnören.
- Till bilderna finns nycklar där står förklaringar till bokstäverna i bilderna.

Sidspecifika förändringar

12

Här finns det en svällpappersbild med kartan över Johannas väg. Till kartan finns en nyckel som förklarar vad de olika bokstäverna/linjerna är i bilden.

Har din elev inte stött på en karta förut behöver du förklara begreppet karta och rita en taktilkarta över ett område han/hon känner till (som klassrummet t.ex.). Läs mer om hur du ritat taktilt under pedagogiska tips här nedan.

Titta gemensamt på kartan och förklara för eleven vad han/hon har under händerna. De olika gatunamnens förkortningar står alltid till vänster där vägen börjar.

124

Uppställningen skrivs som en lista i den anpassade boken. Vilken verbform verben har i exemplen står innan.

(Skriv svaren i verbformerna:

imperativ, infinitiv, presens, preteritum, supinum)

Exempel

1) presens = anställer

svar: arbeta, arbeta, arbetar, arbetade, arbetat

2) preteritum = begravde

133

Tabell De flesta ... skrivs så här:

Uppställning

en ett plural

bestämd form singular och plural

grön grönt gröna

gröna

135

Tabellen med substantiv och adjektiv skrivs så här:

Uppställning

singular, singular

plural

min sjuka flickvän, mitt sjuka barn

mina sjuka flickor/barn

denna sjuka patient, detta sjuka barn

dessa sjuka flickor/barn

Olles sjuka bror, Olles sjuka barn

Olles sjuka bröder/barn

samma sjuka flickor

nästa roliga övning

136

De reflexiva possessiva pronomina står efter tabellerna.

141

Här står tabellen över ett uppslag. Uppmärksamma eleven på detta.

148

Här finns en svällpappersbild över Sverige. Efter att ni har gått igenom den tillsammans så sätt gärna upp den på en dörr eller vägg så att eleven lätt kan komma fram och känna när ni pratar om olika platser. Markera på bilden med häftmassa och vaxsnören. Även olika taktila material såsom tyg, plast, sandpapper kan användas för att markera olika områden. Har eleven synrester använd då färger som han/hon kan skönja. Ev. kan detta vara rött och cerise. Glittrande material kan också fungera, använd t.ex. diamanttejp.

Till läsaren

Till läsaren finns följande text i punktskrift:

- Grammatik med facit och Alfabetisk ordlista finns i egna volymer.
- --- i texten betyder att det är en svarslucka
- Glosor till texterna står samlade sist efter hela textstycket. Det står i Glosor + kapitel i innehållsförteckningen.
- Det finns svällpappersbilder med till boken. Det är kartor.

Pedagogiska tips

- Läs gärna till läsaren tillsammans med eleven. Texten finns längst fram i punktskriftsboken.
- Om eleven svarar på uppgifterna i dator. Gör då en mapp för svenska och i den en mapp med bokens namn. På så vis skapas en trädstruktur som eleven själv kan hitta i.
- Uppmana eleven att alltid svara med bokens sida och uppgiftens nummer så går det att rätta.
- Punktskriften följer Punktskriftsnämndens skrivregler. De ger ut skrifter där du kan läsa hur punktskriften skrivs. De kan köpas i tryck, läsas från hemsidan www.mtm.se eller lånas från bibliotek. Aktuellt för boken är: Svenska skrivregler för punktskrift
- För rådgivning om undervisning av elever med svår synnedsättning/blindhet titta på www.spsm.se eller kontakta Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), RC-SYN, tel. 010-473 50 00.
- Rita taktilt med eller för eleven med t.ex.:
  - Ritmuff (från Iris Hjälpmedel) Det är ett plastpapper som träs på en platta. Ni ritar med en vanlig bläckpenna. Tryck ganska hårt för att det ska bli en relief.
  - Sensational Blackboard (från SPSM best nr. 10326) Här används vanligt papper på ett plattan som kallas "Sensational Blackboard". Eleven måste kunna trycka rätt hårt med en penna för att det ska bli en relief.
  - Nettbrett (Se hur du tillverkar den på: <http://www.statped.no/Huseby> sök vidare på Tegnepakke). Här fäster du ett myggnät på en platta. Lägg ett vanligt papper på plattan och rita med en vaxkrita. Linjerna blir i relief men kräver också att eleven kan trycka med kritan mot pappret. Fördelen är att andra elever ser strecken tydligt men att de taktilt är lite svagare än ovanstående metoder.
- 'Tänk på att en taktil bild alltid tar lång tid för eleven att förstå och att det kräver både träning och handledning.

Bildbeskrivningar

Omslag

På en trädstam har några ristat ett hjärta. I hjärtat står P+J.

10

Vykort med foton från Barcelona. Här syns olika byggnader, stränder och träd som blommor.

23-25

Foto av ett litet, rött hus. Det är byggt i trä och har ett tak med tegelpannor.

28-29

Foto av en kvinna som håller i ett glas med rött vin. Hon sover med huvudet mot bordet.

56

Foto av en soppa med pasta och grönsaker.

57

Foto av grönsaker: tomater, morötter och lök.

61-62

Foto av ett dukat bord med: vinglas, vin, ljus, tallrikar och bestick.

65

Foto av ett träd med gula höstlöv. På marken ligger löv som ramlat ner.

75

Foto av vindkraftverk och ett miljömärke.

Vindkraftverken är stora propellrar som sitter i toppen på en ca 100 meter hög stolpe.

Miljömärket har tre pilar som pekar på varandra i en trekant. Det visar återvinning.

83

Foto av en gata från ett villaområde. Här finns tvåvåningshus bredvid varandra. De ligger utmed en gata med trottoarer. Varje hus har en liten trädgård mot gatan.

90-91

Foto av Hornsgatan i Stockholm. Här syns femvåningshus byggda med sten. De finns vid en gata med trottoarer. Gatan och trottoaren är lagd med sten.

92

Ritning av Johannas lägenhet.

Du går in i entrén. Då kommer du in i en smal hall. Till vänster finns sovrummet. I sovrummet finns en dörr in till ett litet kök. Gå tillbaka och fortsätt i hallen så kommer du fram till garderober på höger sida och till vänster finns en toa med WC och dusch. I slutet av hallen finns ett vardagsrum. I vardagsrummet finns en dörr ut till en terrass.